

Mijn lijf

Op de Afsluitdijk staat een hele grote man. Het is een kunstwerk en een mooie aanleiding om met de kleuters naar de vormen van een mens te kijken. Zo komen ze erachter dat veel hetzelfde is. Maar er zijn ook verschillen.

Opdracht: Maak een reliëf van jezelf met iemand anders en laat zien dat jullie van elkaar verschillen.

Doelen

- ◆ De les sluit aan bij **kerndoel 56**: de leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering voor cultureel erfgoed. In het bijzonder: associaties van kinderen bij beeldende kunstwerken. Er wordt ingegaan op kenmerken van het lichaam, overeenkomsten en verschillen. Daarmee sluit je aan **kerndoel 41**: de uitwendige vorm en bouw van ledematen en verschillen en overeenkomsten tussen mensen.
- ◆ De leerling kan een mens realistisch weergeven door gebruik te maken van eenvoudige vormen zoals ovalen en rechthoeken.
- ◆ De leerling kan van klei een half ruimtelijk werkstuk maken door vanuit één stuk klei werken. De leerling kan door het vervormen van de klei, het werkstuk reliëf geven.
- ◆ De leerling kan het materiaal op verschillende manieren hanteren.

Materiaal

Je hebt nodig voor klei: half ruimtelijk:

- grove chamotte of plasticine
- onderlegger
- spatels en prikkers

Wil je de klei na droging afwerken? Dan heb je nodig:

- plakkaat-, acryl- of waterverf
- potje water
- lyonse kwasten of penselen
- tissues
- mengbord (stukje karton)

Je hebt nodig voor onderzoek:

- het materiaal van de werkwijze

Bijzonderheden:

- Een boekenhoek over het menselijk lichaam geeft extra inspiratie.

En verder

Het kunstwerk is van het Nederlandse duo Blok en Lugthart uit 2008 en staat op de Afsluitdijk.

De les in fases

Oriënteren

1. Bespreek het vormdoel.
2. Vraag leerlingen of ze weten wat het is. Leg het zelf uit of toon het filmpje. Is dit vormdoel al eerder aan bod gekomen? Herhaal dan kort de informatie.
3. Toon het beeldmateriaal van de bouwsteen betekenis en bespreek het kort.
 - Wat zie je?
 - Waaraan kun je zien dat het om een mens gaat? [Vorm van het hoofd, lijf, armen en benen]. Leg de koppeling tussen het vormdoel en de betekenis.
 - Roep een paar kinderen naar voren die verschillen in lengte en stevigheid. Of gebruik de afbeelding. Wat zijn de overeenkomsten tussen deze kinderen? [Allemaal een hoofd, nek, romp, armen en benen, haar op het hoofd, kleren]. Wat zijn de verschillen? [Lengte en stevigheid van het lichaam, vorm en kleur van het haar en de ogen, kleur huid, kleding].
4. Vertel op een uitnodigende manier de opdracht.

Onderzoeken en uitvoeren

1. Ga tussen de leerlingen in zitten. Geef zelf de instructie uit het filmpje klei: half ruimtelijk.
2. Doe voor hoe je van klei een half ruimtelijk werkstuk kunt maken. Terwijl de kleuters hun eigen werkstuk maken, probeer jij met je eigen klei van alles uit. Ben enthousiast over je ontdekkingen en kijk welke kleuter de technische voorbeelden oppikt.
3. Leg de link tussen vormdoel en werkwijze.
4. Maak van het onderzoek bij kleuters een spelletje. Spreek hardop uit wat je doet en waarvoor je het misschien kan gebruiken.
5. Begeleid de leerlingen individueel door het stellen van reflectievragen. Suggesties:
 - Je hebt het materiaal al op verschillende manieren uitgeprobeerd. Heel goed. Kan je nog iets anders met het materiaal doen?
 - Deze bewerking is leuk bedacht. Hoe ben je op dat idee gekomen?
 - Het is de kunst om je werkstuk uit één stuk te maken. Zal ik dat nog eens voordoen?
 - Welk onderdeel vind je nog niet helemaal goed gelukt? Hoe kun je dat verbeteren?
 - Vergelijk jouw werkstuk eens met een echt mens. Heb je alle onderdelen? Zitten ze op de juiste plaats?
6. Wanneer het werkstuk helemaal droog is, kan het gebakken worden in de oven en/of beschilderd met verf.

Evalueren

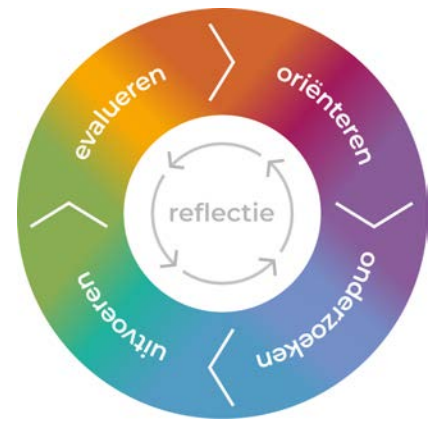
Klik op 'Nabespreken: wat hebben we geleerd?'

Bespreek de vragen op het digibord klassikaal of laat leerlingen de vragen in groepjes of individueel beantwoorden. Mogelijke vragen:

- ◆ Wijs een werkstuk aan: waarin verschillen de twee mensen van elkaar? Leg eens uit. Zie je mensen, uit verschillende werkstukken, die best veel op elkaar lijken? Vertel eens.
- ◆ Welk mens vind je er heel echt uitzien? Hoe komt dat? Welk mens heeft weinig details en is toch herkenbaar? Waarom? Welke lichaamsvorm vond je het lastigst om weer te geven? Waarom? Wie heeft een tip hoe je dat de volgende keer zou kunnen doen?
- ◆ Wat vond je lastig aan het werken vanuit één stuk klei? Wie heeft daar een oplossing voor? Wijs eens een werkstuk aan waarin de klei op veel verschillende manieren bewerkt is. Benoem ze eens.
- ◆ Hoeveel verschillende manieren heb je bedacht? Welk idee is door meerdere leerlingen bedacht? Welk idee is uniek? Welk idee spreekt je het meeste aan en waarom?

Spelen met lesfasen en lesdoelen

- De lesbeschrijving is een richtlijn, geen keurslijf. Voel je vrij de volgorde van de bouwstenen naar eigen inzicht aan te passen.
- Is het doel van een bouwsteen al bekend, dan is een korte mondelinge herhaling voldoende.
- Vind je 2 nieuwe leerdoelen te veel voor je leerlingen? Kies dan het doel uit dat ze het hardst nodig hebben voor de opdracht. Of splits de les op. Les 1: aanleren werkwijze, les 2: betekenis en vormdoel.

Aanpassen werkwijze

Liever een andere werkwijze bij deze les? Je kunt de betekenisbouwsteen combineren met onderstaande werkwijzes. Wissel je een bouwsteen, kijk dan altijd kritisch naar de voorgestelde volgorde in de lesbeschrijving en pas naar eigen inzicht aan.

- klei half ruimtelijk
- deeg
- papier-maché